

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

Izhaja v torsk in petek.
Lokacija: Slov. tiskovna družba Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO \$2.00
ZA EVROPO \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centi.

Dopisi brez podpisa in osobnosti, se ne sprejemajo.

Vse pisma, dopisi in denarij se pošiljajo na:

Tiskovna družba "AMERIKA"
619 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays.
Published by
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation.)
619 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Kremers) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Central 7387-R.

Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879.

No. 11, Tue. Feb. 8, '10 Vol III

Delavsko vprašanje

Ferdinand La Salle je bil eden glavnih vodij "tedanjega delavskega gibanja: Umrl je leta 1864.

Pri poznejših shodi so

socialni demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

je pa volil še nadzorni odbor

s sedežem na Dunaju!

Ta odbor je imel nadzorstvo nad

glavnim odborom.

Torej na Dunaju!

V Avstriji so se socialno-

demokrati sklenili,

naj se "sedanj način proizvajanja

izpremeni s skupnim delom",

žensko delo naj se ne prepove,

pač pa omeji."

Na temelju

sprejetega načrta osnovana

stranka si je pri shodu nadela

ime "Socialno-demokratska

delavska stranka."

Vodstvo se je

zročilo petim udom, ki jih vo-

vijo državnički tistega kraja,

ki jih se jih doloki sedže pri

glavnem shodu. Vrh tega se

(Nadalevanje.)

Kot mladec je razmisil: Volkodlak — Morana — Besi — da bi mu skodoval? Zajek se jih ne boji Hilbudijski Danes dviga isti hladni dvom silkoče želo: Bogovi prizanesite! Li res? Kaj resnično zmaguje Perun? Kaj ga vred Svetovit? Ali ni Morana le njegov meč?

Cuden strah je objel senci junaku. Zbal se je misli. V listju je zašumel.

"Ce bi Setek...."

In tiba, bojazni polna vera očetov je segla po želu dvoma v njegovem sredu in mu odkrnila komico. Po nebu je priplul zarec oblač. Izoku se je zamigljilo pred očmi. Ce se vozi Perun? Ce ima nabrusene strelice v maščevalni roki — Zopet se je dvignil, segel pa meču in prisegel neizmerne obete Perunu in Svetovitu.

Ali v istem hipu, ko je zanimal oči, se mu je tisto približala Irena — v rokah z blagovstjo. Iz knjige je goren plamen ljubzeni in ozajal njen obraz, ki se smehljal v globoki veri njegovim dvonom. Tiso so se zgihale njene drobne usniece, kakor nekdaj v čolnčku. Zdelo se mu je, da so se pordele od njegovega poljuba. Kakor oddaleč, izpod neba, je potrkal njen glas na njegove prsi in govoril kakor nekdaj:

"Veruj, Iztoče, veruj resnici — in Kristova ljubezen napolni Tvoje sreco." —

Odpri je oči, desnica je zakrivila proti njej, da jo stisne še sebi, kakor tedaj na Epafridovem vrtu pod oljikami. Ali roka je trčila ob mrzlo mečovo nožico — Irena je izginila, krog njega so hropli v globokem snu vojniki.

Tedaj se je oglasilo govorjenje, smeh, hrestanje subih vel. "Antil".

Potegnil je meč in obstal na mestu. Razveselil se, da udari v boj in prežene težke misli. Počasi je sodil, da je malo mož. Zato ni poklical spremjevavcev.

Glasovi so se bližali, veseli in razposajeni. Izok je prisluškal. Kmalu je pa vtaknil meč v nožico. Prihajali so njegovi ogledniki.

"Kako?" je nagovoril prvega, ki je stopil preden.

"Brez nevarnosti! Nekaj sta resnična pest vojnikov. Samo poter ognjev palijo!"

"In poslanec iz Bizanca? So odsliz? Ni mogo spremsta seboj?"

"Viljeneč jih gosti in se širokosti. Komaj deset pravno ugledali."

"Dobro. Lezite k počitku. Ob prvi zarji odrinemo."

Peronica je legla k vojnikom. Tudi Izok je sedel na trhu delo, se nastolil ob meč in zadremal.

Preden so se zažureli nekateri že posamezni listi vrh brd v solnicnem svetu, so Sloveni oddelili proti Turisu.

Ko so zableščali šlemi pred napadom ponosenim zidovjem, je kriknila straža in zatrobila vrog. Zbor Antov je planil iz spanja, preplačen in zbegnan. Cavar je naglo prepoznal Izoka in zaklical obupan preko ležišč njegovo ime.

Društva je zgrabil Ante, carski poslanec so pobledeli in vzdihali: "Smiluj se pas, Gospod, smiluj!"

Vse je bežalo na ozidje, vsak je dvigal kopje, nekaj strelje je prifiralo Slovenom v pozdrav.

Tedaj je Izok velel vojnikom, da so zaostali pozval je dva najstarejša borca, zamahtnil z roko proti ozidju: "Mir — mir — bratom" — in zajezdil z njima skozi porušena vrata v Turis.

Anti so strmeli z izbuljenimi očmi, polnimi sovraštva in gnevja na ponosnega Slovena, ki je sedel v sedlini kakor kralj, ki pride med robeve.

Ko je Izok zagledal Viljeneč, je takoj razgledal in se mi približal.

"Zmijo naše prelesti?" je ponovil drzno Viljeneč.

"Im, zmijo zlogolko, ki je otrovala bratska sreča! Jo poznate, hinavci carski?"

Za hip je zavladal moč. Jazozir in se en vojnik, ki sta spremjala Izoka, sta stisnila ročnice. Zakaj pogledi Antov in Viljeneč so se zgovaljali in sečevali: "Ubjimo ga!"

"Zakaj molčite. Ha, vaše oči kleče plazijo pred strastjo Viljencem, da bi pomocič železo v mojo kri in zapisal krvavo zavezo z vami! Magister pediurn, luhček carice Teodore, ima dobro zastražene prsi, da mu ne ukrade zlepa kdo srca.

Zakaj — jokala bi po tej pravni igračici vaša sveta despotina — bivša vlačnega aleksandrijskega! In sam satan krčenikov, ki jezdil na plečih Upravde, se razjoka, ko zve, da se hoči nad Tunjušem in tovaršem gromila, katero je nasluh Izok."

Ob teh groznih psotkah na sveti dvor so se spačili od stidi obrazi Viljencov. Anti so se razjedli z meči in ostrimeli.

Sedaj je tam prvi pulan lan, kdo je prej pasel čredo? Rod Slovensov ali Antov — ali grahežiti volk bizantinski? — In ta volk nam je ugrabil ovna — in sečevali vam ga ponujajo v dar — hinavec! In za-uigrabljeni dar zahteva placičo, da se bijete z brati, da vas kolijo Varlumi, da vas prsa brahijo mehko posteli, in kateri se valja v bojazni, vas sovražnik! Culi ste stručne besede Upravde, culi prelest, ki je bila skrita na prsih največjega izdajavca, Tunjuša, dokler ni ugrabil v grundo, njegov zob. Bratje, takoj mi nashi bogovi, ne svadimo se!

Složimo se na osvetlo naših očetov in bratov! Preko Donave!

Sedaj je žito zrelo! Posčimite! Pogibel Bizancu!"

"Pogibel je zarjal Jarožit! Pogibel" so zagrmeli Anti.

"Pogibel!" je zavilil suhi grbavi kozelnik in raztrgal carški pergament ter vsul koščeve na žerjavico. Zaoril je po mestu, razleglo se čez ozidje do Izokove konjice. "Pogibel" so zakričali tudi ti in staniški konje. Zemlja je zabolela, skozi predor so se vslili Sloveni z dvignjenim mečem. Preplašil jih je krik, da so pognali Izoku na pomoč. Toda v trdnjavi so povesili

Bizantinci so bledeli, Antoni so se razpirala ustna začudenja, vse so gume preteče senec.

"Učapu!" je zastopal bil bizantinski poslanec, ko je bilo prečitano pismo.

"Niakana, starosta Viljeneč, Delo bogov je!"

Kozelnik je pomnil starostni pismo in z dolgin črnim nohom kazal na pečat Upravle.

Anti so zamrmljali v jezi. Mrki pogledi so zlobili Viljencov.

"Seča se odpirajo," je pomisli Izok in izpregorovil.

"Bratje! Kdo je zavezal vaši modrosti oči, da ste sprejeli v dar zemljo onstran Donave? Ali ni bila zemlja vaša in naša?"

Kdo je tam prvi pulan lan, kdo je prej pasel čredo? Rod Slovensov ali Antov — ali grahežiti volk bizantinski? — In ta volk nam je ugrabil ovna — in sečevali vam ga ponujajo v dar — hinavec! In za-uigrabljeni dar zahteva placičo, da se bijete z brati, da vas kolijo Varlumi, da vas prsa brahijo mehko posteli, in kateri se valja v bojazni, vas sovražnik! Culi ste stručne besede Upravde, culi prelest, ki je bila skrita na prsih največjega izdajavca, Tunjuša, dokler ni ugrabil v grundo, njegov zob. Bratje, takoj mi nashi bogovi, ne svadimo se!

Složimo se na osvetlo naših očetov in bratov! Preko Donave!

Sedaj je žito zrelo! Posčimite! Pogibel Bizancu!"

"Pogibel je zarjal Jarožit! Pogibel" so zagrmeli Anti.

"Pogibel!" je zavilil suhi grbavi kozelnik in raztrgal carški pergament ter vsul koščeve na žerjavico. Zaoril je po mestu, razleglo se čez ozidje do Izokove konjice. "Pogibel" so zakričali tudi ti in staniški konje. Zemlja je zabolela, skozi predor so se vslili Sloveni z dvignjenim mečem. Preplašil jih je krik, da so pognali Izoku na pomoč. Toda v trdnjavi so povesili

mec. Anti so jim molili v pozdrav roženice medu.

Sloveni so segli po piščici, zaplapali so ognji. Kozelnik je sežigal buče z oljem bogovom v dar, bratje so se objeli v spravnji ljubezni.... Bil je ginljiv prizor.

Ko so bizantinski poslanci spoznali, da so njihovi naklepni usičeni, da je porezan smutek na vriji, s katerimi so hoteli povezati jarbare — so hiteli, da uidejo iz trdnjave.

Toda Sloveni in Anti so jih ustavili in obkolili. Bizantinci so se sklicevali na svobojo po-slansvstva, grzili z Upravido in studem Hilbudijskim, obecali strane legije hoplitov, ki pridejo osvetiti žalitev poslanca. To

da radosti pobesneli Sloveni in Ante se niso brigali za njih grožnje.

(Dalje pričodujti)

Geo. A. Lorentz

6702 BONNA AVE. N. E.

PLUMBER

Polaganje cevi za vodo in plin, kopeli itd. Se priporoča rojakom. Cent. 8873 R.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—